

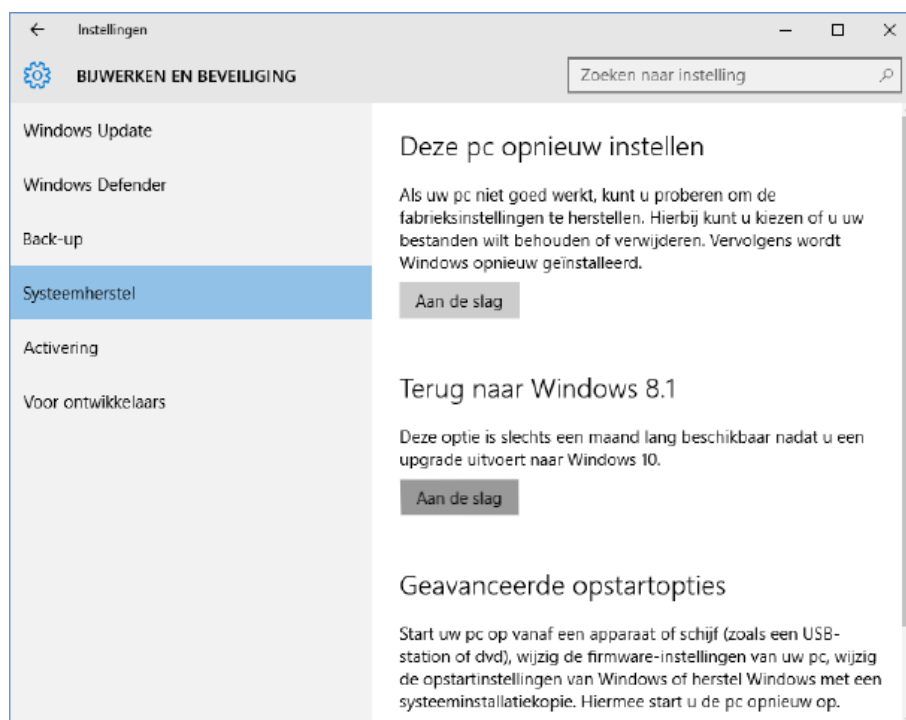
Zo houd je Windows 10 fris en schoon

Door: Ignace de Groot | 18.11.'15

Wellicht is ook op jouw pc Windows 7 of 8 intussen ingeruild voor Windows 10. Die overstap hoort vlekkeloos te verlopen, maar het kan gebeuren dat sommige hardware toch niet naar behoren werkt of dat er overtolligheden op je systeem staan. Wij zetten je vernieuwde systeem weer op de rit.

Tip 1 - Terugrol

We gaan ervan uit dat je, zoals zoveel andere gebruikers, via de gratis upgrade van Windows 7 of 8.1 naar Windows 10 bent overgestapt. In de meeste gevallen gebeurt die overstap vlekkeloos, maar wat als je toch niet tevreden bent met die upgrade en je liever terugkeert naar je vorige Windows-versie? Dat hoort in principe probleemloos te kunnen. Open het Windows-startmenu en kies **Instellingen**. Klik op **Bijwerken en beveiliging** en ga naar de rubriek **Systeemherstel**. Als het goed is, tref je hier de optie **Terug naar Windows 8.1** (of **7**) aan. Let wel, deze optie is slechts één maand lang beschikbaar na je initiële update naar Windows 10. Als je wilt terugkeren naar je vorige Windows-installatie, druk dan op de knop **Aan de slag** en volg de verdere instructies.

Tip 1 - Keer je Windows 10 (voorlopig) toch liever weer de rug toe?

Tip 2 - Herstel

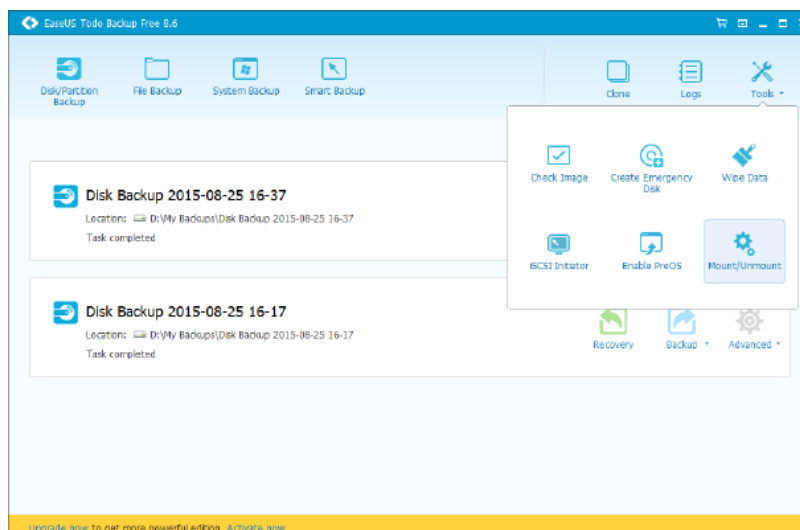
Is de upgrade goed verlopen, maar heeft er zich naderhand iets voorgedaan waardoor Windows 10 toch niet lekker of betrouwbaar meer werkt, dan kun je ook het ingebouwde **Systeemherstel** aanspreken (zie ook tip 1). Deze keer druk je bij de bovenste rubriek **Deze pc opnieuw instellen** op de knop **Aan de slag**. Je krijgt dan twee keuzes te zien: **Mijn bestanden behouden** of **Alles verwijderen**. In het eerste geval worden apps en de bijhorende instellingen verwijderd, maar je persoonlijke databestanden blijven behouden. Ben je toch niet helemaal gerust in dit hele proces, dan kun je natuurlijk zelf ook eerst een back-up maken (zie tip 3). In het tweede geval gaan ook je eigen data en instellingen voor de bijl en is het resultaat een verse Windows 10-installatie.

Tip 2 - Systeemherstel: een (nood)oplossing als Windows plots niet meer lekker loopt.

Tip 3 - Schijfback-up

Is je pc inderdaad aan systeemherstel toe, maar vertrouw je Windows niet helemaal als het aankomt op het behoud van je databestanden, dan kun je natuurlijk eerst zelf een back-up maken. Een degelijke en gratis tool is EaseUS Todo Backup Free, waarmee je zowel een gerichte databack-up als een complete image van één of meerdere partities kunt maken. Ook wanneer je voor een partitieback-up kiest, blijft het mogelijk die als een virtuele schijf te koppelen zodat je de geback-upte gegevens alsnog als individuele bestanden kunt benaderen en die desgewenst kunt terugzetten: open het menu **Tools**, kies de optie **Mount/unmount** en selecteer de gewenste partitieback-up.

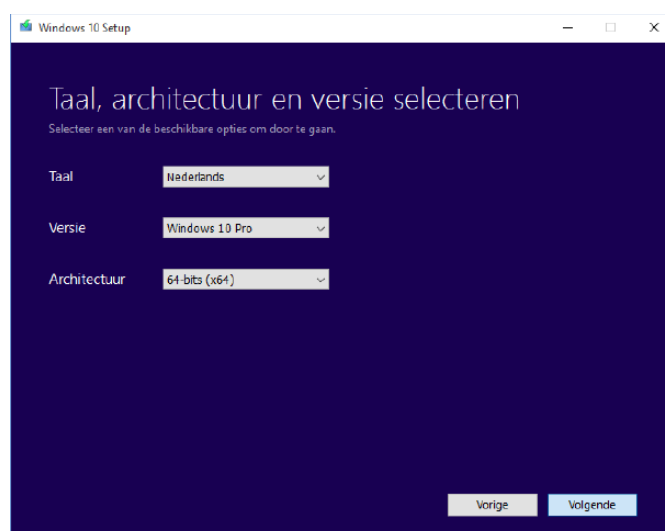

Tip 3 - In EaseUS Todo Backup laten images zich ook als virtuele schijven koppelen.

Tip 4 - Schone installatie

Een verse installatie van Windows 10 levert haast per definitie een schonere installatie op dan een upgrade vanaf Windows 7 of 8.1 en er wordt ook minder opslagruimte verbruikt. Meteen voor zo'n installatie kiezen, bijvoorbeeld met behulp van de Media Creation Tool, in plaats van je oude Windows-installatie te upgraden lukt echter niet, tenzij je al over een geldige licentie voor Windows 10 beschikt.

Het is echter wel mogelijk een schone installatie uit te voeren nádat je je Windows 7 of 8.1 naar Windows 10 hebt geüpgraded. Immers, bij zo'n upgrade controleert de installer of je over een legitieme Windows-installatie beschikt, en zal die automatisch je pc activeren voor gebruik met Windows 10. Je ontvangt weliswaar geen productsleutel, maar (de hardware van) je pc wordt bij Microsoft geregistreerd.

Tip 4 - Windows 10 meteen schoon installeren lukt niet tenzij na een eerder uitgevoerde upgrade (of met een licentiecode).

Voer je naderhand alsnog een schone installatie van Windows 10 uit op diezelfde computer, dan controleren de Microsoft-servers of het om een reeds geregistreerd toestel gaat. Is dat inderdaad zo, dan hoort de schone installatie van Windows 10 zich netjes te (re)activeren.

Tip 5 - Drivers

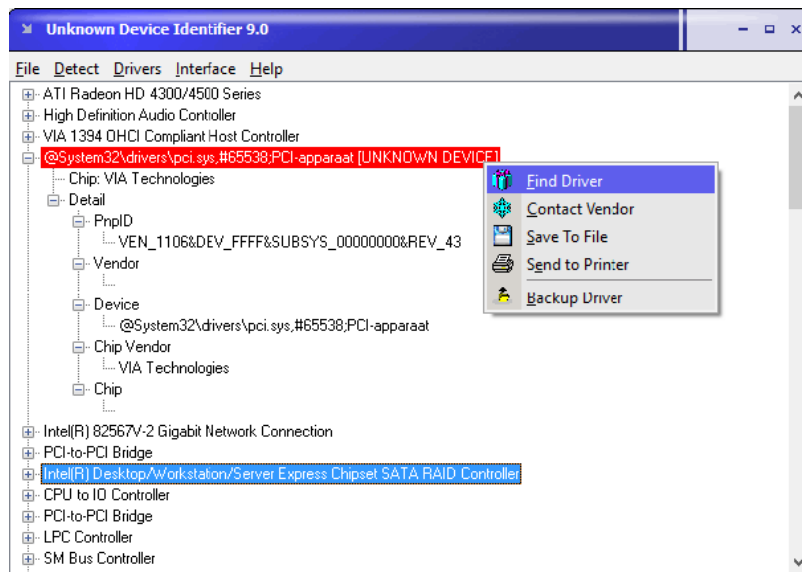
In de meeste gevallen verloopt de upgrade van Windows 7 of 8.1 naar Windows 10 zonder veel problemen. Toch doe je er goed aan even te controleren of alle stuurprogramma's wel goed werken. Klik de Windows-startknop met de rechtermuisknop aan en kies **Apparaatbeheer**. Als het goed is, tref je hier geen enkel uitroepteken aan. Is dat wel het geval, dan kun je het eerst langs deze weg proberen: open het startmenu en kies **Instellingen / Bijwerken en beveiliging**. Open de rubriek **Windows Update** en klik op **Controleer op updates**. De kans is groot dat Windows een geschikte driver vindt en downloadt, waarna die kan worden geïnstalleerd en daarna het uitroepteken is verdwenen.

Tip 6 - Apparaatbeheer

Krijg je het stuurprogramma niet goed via een geforceerde speurtocht naar updates (zie 5) dan kun je het nog op een meer handmatige manier proberen. Open **Apparaatbeheer** en klik met de rechtermuisknop op het nukkige apparaat (met het uitroepteken). Kies **Stuurprogramma's bijwerken** en klik op **Automatisch naar bijgewerkte stuurprogramma's zoeken**. Misschien heb je zelf de juiste driver al gevonden, wellicht op de site van de producent, en heb je die al ergens op je pc klaarstaan. Ga in dat geval voor de tweede optie: **Op mijn computer naar stuurprogramma's zoeken** en wijs Windows de weg via de knop **Bladeren**.

Lukt het ook niet op deze manier, klik dan het apparaat met de rechtermuisknop aan en kies **Eigenschappen**. Open het tabblad **Details** en kies **Hardware-id's** in het uitklapmenu.

Er verschijnen nu diverse tekstregels: rechtsklik op het bovenste item en kies **Kopiëren**. Vervolgens plak je de gekopieerde tekst met Ctrl+V in de zoekbalk van Google. De kans is reëel dat deze zoektocht je effectief naar een geschikte driver leidt.

Tip 6 - Nukkige drivers? Met wat geluk speurt deze tool een geschikt stuurprogramma voor je op!

Een handige en gratis tool die dit proces min of meer automatiseert, is Unknown Device Identifier. Die laat alle geïnstalleerde stuurprogramma's in een lijst zien en kleurt problematische drivers rood. Als het goed is, krijg je ook informatie over de producent. Via het menu **Drivers / Find Driver** speelt de tool de gegevens door aan Google en kom je met wat geluk uit bij het juiste stuurprogramma.

Tip 7 - Tekort schijfruimte

Heb je niet zo'n grote SSD of harde schijf en blijkt er merkbaar minder schijfruimte over te zijn na de upgrade naar Windows 10, dan heeft je vorige Windows-versie daar ongetwijfeld veel mee te maken. Immers, bij de upgrade naar Windows 10 wordt er automatisch een soort back-up gemaakt van je oude Windows-map zodat een terugrol naar je vorige Windows-versie nog mogelijk is (zie ook tip 1).

Deze map blijft hier dertig dagen staan, daarna verwijdert Microsoft de map automatisch van je systeem. Ben je echt wel zeker dat je niet meer naar je vorige Windows-versie terug wilt, dan kun je die back-up alvast zelf verwijderen. Die map waarin Windows de gegevens bewaart, Windows.old, neemt namelijk al gauw tientallen gigabytes ruimte in. Navigeer in Windows Verkenner maar eens naar de locatie waar het besturingssysteem staat opgeslagen (meestal de C-schijf).

De oude installatie verwijderen doe je met behulp van de ingebouwde tool **Schijfopruiming**. Druk op de Windows-toets en tik **schijfopruiming** in. Start de tool op en bevestig met **OK**. In het programmavenstertje druk je op de knop **Systeembestanden opschonen**, waarna je opnieuw bevestigt met **OK**. Als het goed is, vind je hier ook het item **Vorige Windows-installatie(s)** terug. Plaats hier een vinkje voor en bevestig met **OK**.

Tip 8 - Schijfopruiming

Je treft bij Schijfopruiming (zie vorige tip) onder meer nog het item **Tijdelijke internetbestanden** aan. Selecteer dit onderdeel en klik onderaan op **Bestanden weergeven**. De kans is groot dat je ook deze bestanden probleemloos mag verwijderen, maar het is niet uitgesloten dat er ook intussen gedownloade updates voor Windows 10 tussen zitten. Die kunnen dan worden gebruikt voor peer-to-peer-distributie van Windows-updates. Concreet betekent dat dat andere pc's daar gebruik van kunnen maken in plaats van die zelf te moeten downloaden.

Let wel, standaard zijn dat ook pc's buiten je eigen netwerk. Dat kun je echter aanpassen. Open **Instellingen** in het Windows-startmenu en kies **Bijwerken en beveiliging**.

Selecteer **Windows Update** en kies

achtereenvolgens **Geavanceerde opties / Kiezen op welke manier updates worden geleverd**. Stip de optie **pc's in het lokale netwerk** aan als je wilt vermijden dat ook externe pc's van jouw gedownloade updates gebruik kunnen maken.

Wil je die updates met geen enkele andere pc delen, dan mag je de functie uitschakelen en kun je gerust ook het item **Tijdelijke internetbestanden** opruimen.

Tip 8 - Windows updates: delen met (je) andere pc's?

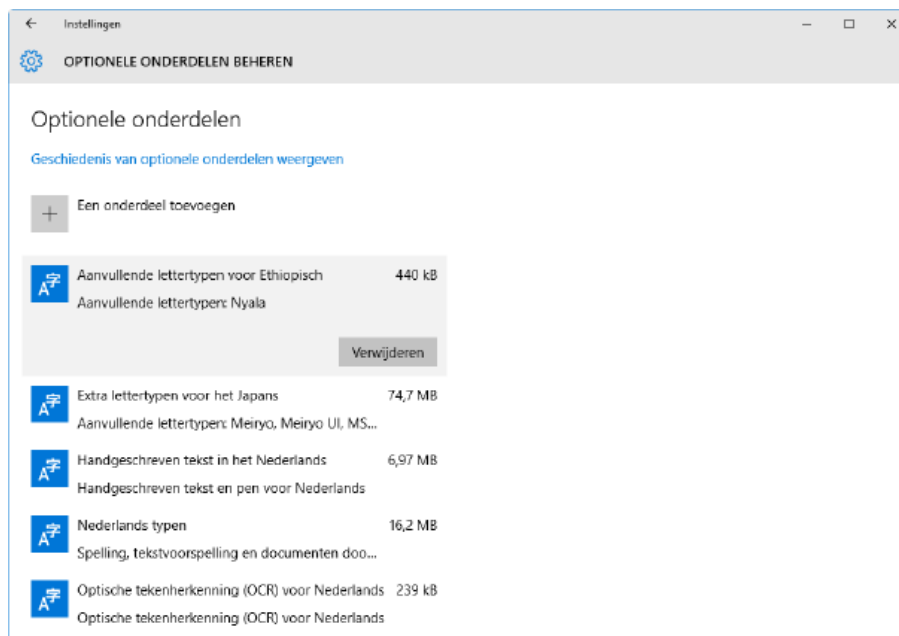
Overigens is er nog een meer geavanceerde modus voor Schijfopruiming. Die start je op vanaf de opdrachtregel met het commando **cleanmgr /sageset:65535 & cleanmgr /sagerun:65535**.

Er komen dan extra opties ter beschikking, zoals allerlei logbestanden en bestanden van de Windows-foutrapportage. In deze modus krijg je echter niet te zien hoeveel schijfruimte de op te schonen items je zullen opleveren.

Tip 9 - Apps verwijderen

Via de **Schijfopruiming** kun je dus al een en ander weghalen wat je niet langer nodig acht, maar om overtollige apps, programma's of onderdelen te verwijderen zijn er andere mogelijkheden. Klik de Windows-startknop aan en kies achtereenvolgens **Instellingen / Systeem / Apps en onderdelen**. Wacht nu even tot de lijst gevormd is, je krijgt een overzicht van de geïnstalleerde apps en programma's te zien. De toepassingen die de meeste ruimte in beslag nemen, staan bovenaan in de lijst.

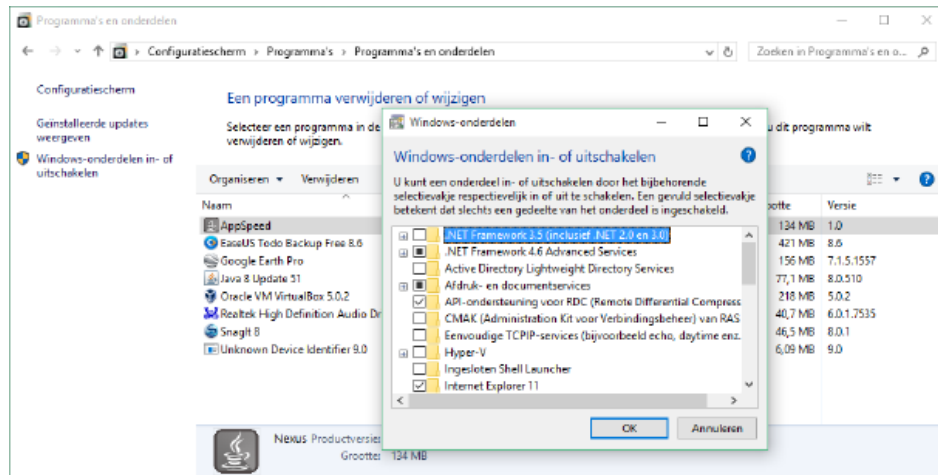
Wil je een item wissen, dan hoef je dat maar aan te klikken en de knop **Verwijderen** in te drukken. Bovenaan zie je een zoekbalk waarmee je naar de naam van een specifieke app kunt zoeken. Daaronder staan nog twee keuzemenu's waarmee je de apps anders kunt laten sorteren of kunt kiezen van welke schijf je de geïnstalleerde apps wilt zien. Diverse apps die standaard door Microsoft zijn mee geïnstalleerd laten zich echter niet langs deze weg verwijderen. Met behulp van PowerShell is dat normaliter alsnog mogelijk, maar dat is vrij complex. Ben je toch geïnteresseerd naar deze methode, google dan op de trefwoorden **powershell windows 10 uninstall apps**.

Tip 9 - Vanuit Windows 10 verwijder je eenvoudig optionele onderdelen. Binnen **Apps en onderdelen** is nog een extra optie waarmee je wat overbodige items kunt verwijderen, klik maar eens op **Optionele onderdelen beheren**. Misschien is er bijvoorbeeld een aanvullend lettertype van een vreemde taal aanwezig, al moeten we zeggen dat je hier maar erg weinig schijfruimte mee vrijmaakt. Klik op een extra onderdeel dat je niet meer wilt hebben en bevestig met **Verwijderen** om het weg te gooien.

Tip 10 - Onderdelen wissen

Gewone programma's laten zich weliswaar ook weghalen via de methode beschreven in tip 9, maar er is nog een andere weg, die met name interessant is wanneer je specifieke Windows-onderdelen wilt uitschakelen. Open het Windows-startmenu, tik **Configuratiescherm** in en druk op Enter. Je herkent het venster ongetwijfeld uit eerdere Windows-versies.

Tip 10 - De gewone manier om programma's en onderdelen weg te halen, zit nog altijd in Windows 10.

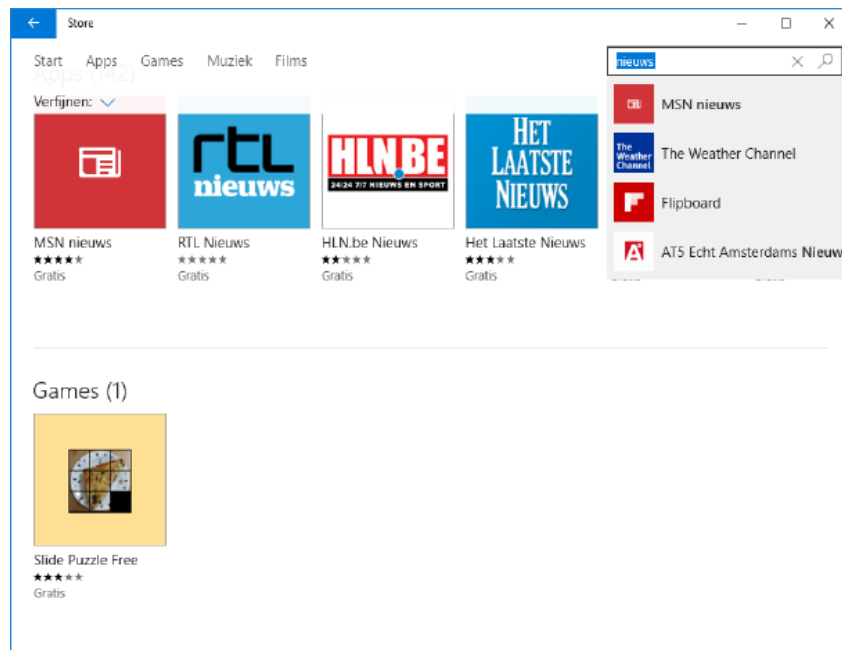
Via de optie **Een programma verwijderen of wijzigen** is een programma verwijderen ook gewoon een kwestie van het te selecteren en de knop **Verwijderen** in te drukken. In de linkerkolom vind je echter ook de rubriek **Windows-onderdelen in- of uitschakelen** terug. Met behulp van vinkjes is het mogelijk hier allerlei extra functies te activeren of net weg te halen, zoals **Telnet-client**, **Windows PowerShell 2.0** en **XPS Viewer**. Doe dat echter alleen maar als je zeker bent dat jij (of Windows) die niet langer nodig hebt.

Tip 11 - Schijfruimte checken

Wil je een snel overzicht van het schijfgebruik, dan kun je daar natuurlijk een externe tool voor aanspreken zoals SpaceSniffer (bij voorkeur uit te voeren als administrator), maar een dergelijke, weliswaar wat uitgekleepte functie is ook wel in Windows 10 aanwezig. Je vindt die via **Instellingen / Systeem / Opslag**. Van hieruit kun je de gewenste opslaglocatie voor nieuwe apps, documenten, muziek, afbeeldingen en video's instellen en dus op die manier vermijden dat een bepaalde schijf dichtslibt. Verder kun je ook per schijf nagaan hoeveel schijfruimte allerlei onderdelen in beslag nemen. Door op een onderdeel te klikken, kom je in een menu of map terecht waarin je de bijbehorende bestanden verwijdert. Klik bijvoorbeeld maar eens op **Tijdelijke bestanden**. Via de knoppen **Tijdelijke bestanden verwijderen** en **Prullenbak leegmaken** maak je eenvoudig wat ruimte vrij.

Tip 12 - App-problemen

Het kan wel eens gebeuren dat een app uit de Windows Store niet (langer normaal) functioneert. In eerste instantie kun je het dan proberen met de Troubleshooter for Windows apps: klik op de link **Run troubleshooter** en voer de gedownloade tool uit en volg de instructies.

Tip 12 - Apps uit de store: ook als je bij Windows met een lokaal account bent aangemeld.

Krijg je het met deze tool niet voor elkaar, verwijder dan de nukelige app (zie ook tip 9) en installeer die opnieuw van de Windows Store. Open het Windows-startmenu, tik **Store** in en start die op. In principe moet je hiervoor met je Microsoft-account bij Windows zijn aangemeld, maar het kan ook wel anders. In dit geval open je de **Store** en klik je het gebruikerspictogram aan naast de zoekbalk. Klik op **Aanmelden** en kies **Microsoft account**. Meld je aan met je Microsoft-account, maar zodra **Bewijzen dat jij het bent** verschijnt, laat je het wachtwoord oningevuld en klik je op **Alleen aanmelden bij deze app**. Je kunt nu op zoek naar de gewenste app om die (opnieuw) te installeren.